

ἡ σκοταδερὴ παράδοσι λαμπίζεται ἀπὸ τὴν ἀχτίδα τῆς Ἰδέας (Σολωμός, Παλαμάς κ.τ.λ.)

Τέτια θέμελα προσπαθεῖ νὰ βάλῃ στὸ ἔργο του ὁ Βάρβογλης, ὅμως ἀκόμα δὲν τὰ ἔβαλε πραγματικά παρὰ μόνον στὸ ἀτελείωτο ἔργο του «Τὸ Πανηγύρι» γραμμμένο γιὰ ὀρχήστρα. Δὲν ἀρκεῖ τάχα γιὰ σήμερα ἢ πρόθετή του καὶ τὸνειρό του;

Ὡς τὰ σήμερα ὁ Βάρβογλης δὲν ἐκδηλώθηκε παρὰ μὲ τὸν πρῶτον τρόπο. Ἄν τὸ δημοτικὸ μοτίβο ἀλλάζῃ σὲ μερικά του κομμάτια, τοῦτο γίνεται ἀπὸ τὴν ἐπίδρασι ξένης μουσικῆς καὶ νεανικοῦ μὲ γερροῦ ρωμαντισμοῦ.

§

Ἄπ' τὰ ἔργα του τὰ προσωρισμένα νὰ δοῦνε τὸ φῶς μὲ τὴ σειρά, πρῶτον εἶναι ἡ «Reverie», γιὰ πιάνο καὶ βιολί, ἐπίδρασμένη καπως ἀπὸ τοὺς κλασσικούς κ' ἰδίως ἀπὸ τὸν Μπαχ καὶ τὸν Φράνκ· κανένας ἄλλωστε λόγος αὐτὸς γιὰ νὰ μὴ δείχεται ἀρκετὰ πρωτότυπος καὶ ἀτομικός· ἰδίως πρὸς τὸ τέλος ὅπου τὸ κομμάτι του παίρνει μιὰ γαλήνη θρησκευτικότητά. Ἐκεῖ πού ὁ Βάρβογλης δείχεται μὲ προσωπικότητα δική του ἐντελῶς καὶ τὸν κάνει νὰ ξεχωρίζῃ εἶναι στὸ «Τραγοῦδι τοῦ Ἀγωγιάτη» (τραγοῦδι γιὰ μιὰ φωνὴ καὶ πιάνο). Ὁμολογῶς πῶς εἶνε τὸ πρῶτον ρωμαϊκὸ τραγοῦδι ποῦ ἀκουσὰ τραγοῦδι ποῦ παίρνει στοὺς ἤχους του ὅλη τὴ ζωὴ τῶν ἑλληνικῶν βουνῶν καὶ τοὺς θρύλλους ποῦ λές πῶς σπέρνουνται στὰ κοιδοῦνισματα καὶ στὰ πατήματα τῶν μουλαριῶν ποῦ τόσο ὠρατὰ εἶναι ἐκφρασμένα, μὲ μιὰν ἀπλὴ τεχντροπία ποῦ συγκινεῖ κατὰ βάθος τὴν ψυχὴ. Καὶ δείχεται ἀληθινὰ τεχνίτης στὸ μέρος ποῦ παραστένει τὸ Στοιχεῖο ποῦ ζυπνάει· ἐλεύθερος ἀπὸ στενές τῆς Μουσικῆς θεωρίας, ξέρε ἢ ἀπότομη, ἢ στριγγιὰ κ' ἢ ἀκανόνιστη θεωρητικά, πραγματικά μοιάζει νὰ γίνεται μὲ τοὺς κανόνες, ποῦ δὲν ἐγράφτηκαν ἴσως, χαρίζοντας στὸ σύνολο μιὰν ἀγρία καὶ ζηλευτὴ ὁμορφιά. Ὁ «Χορὸς τῆς Κούκλας» ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴ «Ζωὴ τῆς Κούκλας» ἔχει κάτι παιχιδιάρικο μὰζι καὶ θλιβερό, χαριτωμένο καὶ τραγικόν, γραμμμένο μὲ μιὰν ἀρέσκεια ποῦ μόνον στὰ λυρικά κομμάτια τοῦ Γκρικ συντυχαίνει κανείς.

Μὲ τὴν «Εὐρυκόμη» τοῦ Σολωμοῦ (τραγοῦδι γιὰ μιὰ φωνὴ καὶ πιάνο) ὁ Βάρβογλης μὰς πείθει

ριεὺν καὶ νὰ ποιῆζῃ ἐκεῖνο τὸ λιγνὸ κορμί, ὅπου τὸ ζῶναι ὁ ἥλιος ὁ λοξὸς μὲ τίς χρυσὰς κορδέλλες τοι.)

— Κύττα πῶς! Ὅλα γιὰ σένα!

(Ἡ μικρὴ μαζώνει τὰ λουλούδια τῆς.)

— Πάρ' τα! (Ὁρμὴ πάλι πρὸς τὴ μητέρα τῆς, ποῦ τραβιέται πίσω.)

ΣΥΛΒΙΑ. Μπεάτα! Μπεάτα!

ΜΠΕΑΤΑ (κατασαστισμένη.) Δὲν τὰ θέλεις; Πάρ' τα. Πιάσε τα!

ΣΥΛΒΙΑ. Μπεάτα! (Πέφτει στὰ γόνατα, νικημένη ἀπὸ τὸν πόνο, σωριασμένη κάτω σὰν ἀπὸ χιτῆμα πιδὸ δυνατό, — πέφτει στὰ γόνατα μπροστὰ σὴν τρομαγμένη κόρη τῆς κ' ἕνα κῆμα δάκρυα, ποῦ τρέχει ἀπὸ τὰ μάτια τῆς ὅπως τὸ αἷμα ἀπὸ τὴν πληγὴ, τῆς πλημμυρίζει τὸ πρόσωπο.)

ΜΠΕΑΤΑ. Κλις; κλας; (Κατατρομαγμένη πέφτει σὴν ἀγυαλιὰ τῆς μάννας, μ' ὅλα τῆς τὰ λουλούδια. — Ἡ Σειρηνοῦλα, πεσμένη κι αὐτὴ στὰ γόνατα, γέρνει καὶ ἀγγίζει, μὲ τὸ μέτωπο καὶ τίς ἀπλωμένες τῆς παλάμες, τὸ χῶμα.)

Τ Ε Λ Ο Σ

τελειωτικά γιὰ τὸ ξεχωριστό του ταλέντο καὶ τὴν εὐγενικὰ του αἰσθητικὴ, Ἡ Εὐρυκόμη γιὰ τὸ νέο μουσικὸ γίνεται ἡ Μούσα, ἡ Ἰδία. Καὶ γίνεται αὐτὸς ὁ Θύρσης ποῦ ἀνεβχίνει στὸ βράχο τῆς Ζωῆς καὶ τὴν περιμένει, ὅμως ὄχι ἀνώφελα ὅπως ὁ Θύρσης τοῦ Σολωμοῦ.

Μὲ τίς πρῶτες νότες αἰσθάνεται κανεὶς τὴ θάλασσα, μιὰ γαλήνια ἑλληνικὴ θάλασσα, ποῦ τίποτα δὲν τὴν ταράζει, παρὰ ὁ μονότονος χτύπος τοῦ κύματος ποῦ ξεσπάει ἀργὸς καὶ μελαγχολικός στὸν ἀκρόβραχο καὶ μόνον στὴ φράση:

Φέρ' τινε τέλος φέρ' τινε

λές κ' ἐν' ἀπότομο κύμα, φερμένο ἀπὸ ξαφνικὴ ὄρμη ἀνέμου ἔρχεται ν' ἀντισκόψῃ τὴν ὁμορφὴ καὶ λυπητερὴ γαλήνη ποῦ βρασιλεύει. Εἶναι τὸ περὶ τὸν τοῦ Θύρσης τὸ παθητικὸ ποῦ βγαίνει ἀπὸ ἀνώφελη προσδοκία καὶ προσμονή.

Τὸ «Μνημα» ἀπὸ τὰ «Juvenilia» (τραγοῦδι γιὰ μιὰ φωνὴ καὶ πιάνο) ἔχει μὰζι μὲ τίς ἀρετὲς ὄλων τῶν ἄλλων καὶ κατὰ τὴν ἰδιαιτέρα αἰσθαντικὸν καὶ ἀσυνείηστο. Ὅσοι ἀγνωστοῦνε τὴ δημοτικὴ μας μουσικὴ θὰ ποῦνε ἴσως πῶς ὁ Βάρβογλης μιμεῖται τοὺς Ρώσους. Δὲν ξέρουν αὐτοὶ τὴ συγγένεια ποῦ ὑπάρχει μεταξὺ τῆς μουσικῆς τῶν δύο αὐτῶν ἐθνῶν. Ἄν ὁ Βάρβογλης μὰς θυμίζει τὸ Μουσσόρτζκι, μὴ πῶς ὁ Μουσσόρτζκι δὲ μὰς θυμίζει τάχα ὅλη τὴ δικὴ μας μουσικὴ;

§

τοῦ νέου μουσικοῦ καὶ αὐτὴ εἶναι μὲ λίγα λόγια ἡ ἀνάλυσις τῶν κυριώτερων κομματιῶν του.

Ἐπίδρασμένοι περισσότερο σὴν τεχντροπία, ἀπ' τὴ γαλλικὴ μουσικὴ κ' ἰδίως ἀπ' τὸ Μπερλιόζο καὶ ἀπὸ τὸ Φράνκ, ὅπως ὁ Καλομοῖρης εἶναι ἀπ' τὴ γερμανικὴ ἰδίως ἀπὸ τὸ Στράους. Μιλῶ γιὰ τεχντροπία μόνον καὶ νὰ μὰστε ἐξηγημένοι. Ποῖος τάχα ἀπὸ τοὺς δύο ἔχει περισσότερο δικίον; Αὐτὸς εἶνε γινώμες! Ἡ δικὴ μου γνώμη εἶναι πῶς ἔχουν κ' οἱ δύο ἐντελῶς δικίον. Φτάνει πῶς δείχονται κ' οἱ δύο τεχνίτες εὐσυνείδητοι.

Ἐνα μοναχὰ τελειώνοντας θὰ εἶχα νὰ παρατηρήσω στὸ Βάρβογλη: Ὅτ τὸν ἤθελα πολὺ πιδὸ ἐπαναστάτη καὶ πρωτεϊκότερο. Ὅτ ἤθελα ἀκόμα στὸ ἔργο του νὰ δώσῃ περισσότερὴ κίνησι. Αὐτὰ ὅμως θάρθουν μὲ τὸν καιρὸ, γιὰτὶ εἶνε πολὺ νέος ἀκόμα καὶ μάλιστα ὅταν γίνῃ καλλίτερος ἐχτελεστής, κύριος τοῦ πιάνο του. Γιατὶ ὅσο κι ἂν ὁ συνθέτης ἰνεργεῖ σὲ διαφορετικὸ ἐπίπεδο, ἢ ἐχτέλεσι ἀνεμφίβολα δίνει μεγαλύτερα φτερά καὶ αὐτοπεποίθησι. Ὁ Βάρβογλης ἄλλωστε εἶτα κάπου πῶς γράφει τὸ «Πανηγύρι» του. Ἐλπίζω γλήγορα νὰ τὸ τελειώσῃ. Ἐνα ἔργο του συνθετικὸ καὶ μυριοκινούμενον σὰν ἐκεῖνο θὰ μὰς διασκορπίσῃ καὶ τὴν παραμικρότερη ἐμφιβολία.

Παρίσι

Σ. ΣΚΙΠΗΣ

ΠΟΥ ΜΙΣΕΥΕΙΣ, ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ;

Τυχόντας κάμποσο καιρὸ ἐπὶ Ἀπολυταρχίας, νὰ λαβαίνω μέρος στίς γνωστὰς ἐθνικὰς ὑπόθεσις τοῦ Ὀθωμανικοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴ Μικρασια, κ' ἔχοντας κάτι νὰ σὰς πληροφορήσω ἴσως. Ὀθωμανοὺς Ἑλληνες ὄλους, μὲ τοιοῦς ἰγνωρίστηκα καὶ στίς πολιτείας μέσκα καὶ στίς ἐξοχὰς ἔξω, τὰς στέλνω, ἀδέρφια, τοῦτο τὸ ἐντυπο γράμμα, ἕνεκα τῆς δασκαλίας νὰ σὰς γράψω ἰδιόκτερον ἢ νὰ σὰς ἀνταμώσω προσωπικὰ τὸν καθένα σας. ὄντας κοινὸ καὶ γενικὸ τὸ περιεχόμενον τοῦ γραμμάτου τούτου, σὰς τὸ στέλνω ἀνοιχτὸ καὶ λεύτερον εἴσαστε νὰ τὸ δώσετε σ' ὅποιον ἄλλον Ὀθωμανὸ Ἑλληνα, μὲ παράκλησι νὰ τὸ ἀναγνώσῃ ὑπομονητικὰ, κρῖα, σκεπτικὰ καὶ δίχως θόρυβο, καὶ σ' ὅποιον ἄλλον Ὀθωμανὸ ἀδερφό, ὅμοια μὲ παράκλησι νὰ μὴ θελήσῃ γλήγορα μὲ τὰ γραφόμενά μου ν' ἀποδείξῃ πῶς πολὺ φταίει ὁ Ὀθωμανικός Ἑλληνισμός καὶ ὄχι κύτὸς καὶ τὸ ἔθνος του.

Χρέος σήμερα κάφε καθε καλοῦ Ὀθωμανοῦ εἶναι νὰ σπέρῃ ἀγάπη κ' ἐνωσι, κι ὄχι ἔχτρα καὶ χωρισμό, θὰ μαρτυρῶμε δὲ καὶ τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ, σὰν τίς καλὲς μάννες, μὲ τὸ μικρὸ γιγτρικὸ στὸ χέρι καὶ μὲ τὴ γλυκεῖα ἀγάπη στὴν καρδιά.

Ὅ,τι γραμματισμένοι ἕως σήμερα βγήκαμε καὶ βγαίνουμ ἀπ' τὰ ἑλληνικά μας σχολεῖα, μιλοῦνε καὶ γράφουμ, ὄχι στὴ γνήσια καὶ ζωντανὴ ἑλληνικὴ μας γλῶσσα, φυσικὰ γεννημένη ἀπ' τὰ σπλάγχνα τοῦ ἔθνους μας, ἀλλὰ σὲ μιὰ χειρόφρακτῃ καὶ νεκρῇ γλῶσσα, λεγομένη καθαρεύουσα, βγαλιμένη ἀπ' τὰ φαντασμένα κεφάλια κάτι μπλωματιστῶν καὶ τῶν μαθητῶν τους, πύ, ἀπὸ ἐνῆ καιρῶ, ὅλο ἕνα ζητήσανε καὶ ζητᾶνε μὲ βίχ νὰ ταϊρίζουνε τὸ ὀλοζῶνταν κορμί τῆς νέας γλῶσσας μας στὸ ἀχνάρι τῆς πενημενίας παλιῆς ἑλληνικῆς, κἀνοντὰς σὰν τὸ ληστὴ Προκοῦστη, ποῦ τενῶνε τοὺς σκαλοῦς του ἀπὸ τὸ κεφάλι καὶ πόδι ἀπάνω σ' ἕνα μικρὸ κρεβάτι, ὡς ποῦ γινόνταν ἐνῆ μὲ τὸ μακρὸν τοῦ κρεβάτιου, ξαβρῶνονταν τὰ σώματά τους, κι ἀποθνήσκανε.

Ἔτσι μὲ τὰ χρόνια, ἔγινε ποῦ ὑπάρχει σήμερα μιὰ μεγάλη τάξι Ἑλληνες, ποῦ ντρέπονται νὰ εἶναι σὰν ποῦ τοὺς γέννητεν ἢ μάννα τους καὶ θέλουνε μὲ τὴ βίχ νὰ γίνουνε σὰν ποῦ δείχνει ἢ εἰκόνα τοῦ πεθαμένου πατέρα τους, κολλᾶνε στὸ πρόσωπο ψεύτικα μουστάκια, γένεια καὶ μύτες, πατᾶν ἀπάνω σὲ ξύλα γιὰ νὰ φαίνονται ψηλότεροι· κι ἀλλάζουνε τὸ ὀλοζῶνταν πραγματικὸ ἐγὼ τους, μὲ τὸ νεκρὸ καὶ μόνον ζωγραφιστὸ ἐγὼ τοῦ πεθαμένου πατέρα τους.

Βγαίνοντας ἀπὸ τέτοιον εἶδος σχολεῖα καὶ δασκαλοῦς, ὄλοι σήμερα οἱ Ἑλληνες γραμματισμένοι, πρόκριτοι καὶ ἀρχοντάδες, μ' ὅλα τὰ παλάτια καὶ τὰ ἑμπορία καὶ τὰ χρήματα καὶ τίς δόξες ποῦ μπορεῖ νὰ ἔχουν, εἶναι καλὰ φτιασιδικά-μένοι καρναβαλάδες, χωρισμένοι ἀπ' τὸν ἀφρικτιδίαστο λαὸ ποῦ τὸν θεωροῦν ξένο ἀπ' αὐτοῦς, βάρβαρο παλιοχωριάτη, καλὸ μόνον γιὰ νὰ τοῦ παίνοῦνε χρήματα καὶ σάρκα γι' ἀπόλαυσι. Τοὺς δὲ πατριώτες, ποῦ λυποῦνται τὸ φτωχὸ λαὸ καὶ λένε τὴν ἀλήθεια, οἱ καρναβαλάδες μας, ἔχοντες μαζὺ τους τὴ δύναμη χιλίων χρόνων ριζωμένη πρόληψι καὶ ψευτιά, τοὺς περιγελοῦν καὶ τοὺς σκοφοῦντοῦν τρελλοῦς, μαλλιαροῦς καὶ προδότες.

Γιατὶ, ἐκπροσωποῦντας οἱ καρναβαλάδες μονάχοι τους καὶ μὲ μόνον τὸ ἄτομό τους, ὄλα τὰ ἔθνη ἰερὰ καὶ ὄσια, κάθε ἄλλος Ἑλληνα ἔξω τῆς κλι-

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΙ ΠΑΠΑΔΕΣ ΜΑΣ

Ἀγαπητὲ Νουμᾶ,

Διάβασα με προσοχὴ τὴ μετάφραση τοῦ ἀρθροῦ τοῦ φίλου μας κ. Πάλλη στὸ «Morning Post» τῆς Λόντρας. Με φάνηκε παράξενο με τὰ σχόλια στὶς Ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες πού βρῆκαν τὴν περίστασι νὰ ξεχολιάσουν καὶ πάλι γιὰ ἕναν ἄθροπο πού ἔναι περισσότερο χριστιανὸς καὶ πατριώτης ἀπ' τοὺς ἴδιους.

Τὰ ὅσα ἔγραψε ὁ κ. Πάλλης εἶναι τίποτες ἄλλο παρά ἢ ἀλήθεια. Ὁ κληρὸς μας ὅπως λέγει σὴν ματιζέται ἀπὸ τὰ κατώτατα στρώματα τῆς κοινωνίας, ὄχι ἀπὸ αἰσθημα χριστιανικὸ ἢ πατριωτικὸ, παρά μόνο γιὰ νὰ κάμουν παραδες χωρὶς νὰ δουλεύουν. Εἶδα με τὰ μάτια μου στὴν Ἀνατολὴ πέντε κ' ἔξη παπάδες σὲ μιὰ ἐκκλησιᾶ. Αὐτοὶ ἔλοι καρτεροῦνε νὰ ζήσουν ἀπ' τὸν ἰδρώτα τοῦ λαοῦ. Εἶναι ὁ προεστὼς, δύο ἐφημέριοι, ὁ διακὸς καὶ πότε πότε κ' ἕνας ἄλλος. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς στέκεται στὸ προσκυνητᾶρι με τὸ σταυρὸ στὸ χέρι, ἄλλος γυρνᾷ γιὰ νὰ γράφῃ τὰ ὀνόματα καὶ νὰ παίρνῃ τὴ δεκάρα τῶ φτωχῶνε, καὶ κάθε μῆνα τρέχουνε ὄλοι τους με τὸ μπακράτσι στὸ χέρι καὶ γυρνοῦν τὰ σπῆτικα τῆς ἐνορίας γιὰ ν' ἀγιάσουν, με ἄλλους λόγους ξευτελίζου τὴ θρησκεία, ὅπως οἱ κωλυδισταὶ πού ἐδίωξε ὁ Χριστὸς ἀπ' τὸ Νεῶ. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἢ πικρὴ ἀλήθεια, κ' ἔπρεπε ὁ τύπος στὴν Ἀθήνα νὰ τὸ καταλάβῃ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν κ. Πάλλη γιὰ τὸ ἄρθρο του πού ξεσκεπάζει τὶς πομπές μας καὶ πού θὰ γένοινταν ἕνα μάθημα στὸν κληρὸ μας πού τὸ δημοσίεψε σὲ ζῆνη ἐφημερίδα. Ἴσως θάκανε καλλίτερο ἀποτέλεσμα ἂν τῷ γράφῃ σὲ ρωμῆικη ἐφημερίδα γιὰ νὰ τὸ διαβάσουν κ' οἱ παπάδες μας καὶ νὰ δοῦν πὼς ὁ λαὸς ἀνοίξε τὰ μάτια του, ἐνῶ τὴν ὥρα με τὸν τρόπο πού ὁ τύπος στὴν Ἀθήνα ἔγραψε, θὰ νομίσουν αὐτοὶ πὼς ἢ διαγωγή τους ἐπίδοκιμαζέται ἀπ' τὸ λαὸ καὶ θὰ ξεκολοθοῦν τὴν ἴδια πολιτικὴ τους.

Manchester, 21/4 Ἰουλίου 1909.

Πάντα δικός σου
ΕΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΚΡΕΜΟΣ Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Στὴν ἐφημερίδα «Κτίον» τῆς 25/6]09, δημοσιεύθηκεν κάτι ἐντυπώσεις γιὰ τὰ σχολειὰ τῆς Τάντας, ἐνὸς «Περστικοῦ» με τὸν τίτλο «Πικιδεῖα καὶ Νηπιαγωγεία».

Αὐτὸς ὁ «Περστικὸς», ἂν δὲν ἔχω λάθος, εἶναι ὁ κ. Κρέμος, ὁ σοφὸς ἱστορικός!

Σὰ στέλλω σήμερον αὐτὴ τὴν ἐφημερίδα, σὴ μειώνοντες ἕνα μέρος, στὸ ὁποῖο μιλάει γιὰ τὴ γλώσσα.

Δὲ θάδεν καμμιά σημασία καὶ προσοχὴ στὰ ὅσα γράφει, γιὰτὶ δὲ μᾶς λείει καὶ τίποτα κεινούργιο—ἀτὰ παλιά τῆς «Σιωπερμένης» ἢ δὲν ἀγγιζε με τὴν ἀσέβεια τὸνομα καὶ τὴν τέχνη τοῦ Μεγάλου μας Παλαμά.

Ἄν αὐτὰ πού γράφει προέρχονται ἀπὸ πάθος—πού εἶναι δὲ τὸ μόνο ἐλκτικόν, πού συχνὰ ἢ σχεδὸν πάντα κυβερᾷ τοὺς καθαριστουσιάνους ὅταν γράφουνε ἢ ὅταν συζητᾶνε,—τότε ἂς εἶναι κι αὐτὸς

μας τους πού προδίδει στὸ λαὸ τὴν ἀμέτρητη καὶ ἀζύγιστη ψευτιά πού χρόνια καὶ χρόνια τὴν ἀλύπητα βαρύνει ἀπάνω στὸ κορμὶ τοῦ ἔθνους μας, γλήγορα καὶ μ' ἐλαφρὴ τὴ συνείδηση, τὸν κατηγοροῦν προδότη τοῦ ἔθνους. Ἐγὼ προσώρας σὰς γράφω, ἀδέρφια, στὴ γνήσια ζωντανὴ γλώσσά μας, καὶ παρκάτω πάλι ἐξηγοῦμστε. Γιὰ τί ἄλλο θάθελα νὰ σὰς μιλήσω, ἀδέρφια, πρὰ γιὰ τὴν κατὰστασι τοῦ Ὁθωμανικοῦ Ἑλληνισμοῦ μας;

Τὶς σκέψεις μου, δῆτε σὰς ἂν εἶναι ἀλήθειες, σὰς τίς στέλνω ὡς κ' ἀκκτέργαστες, γιὰτὶ πὸ λὺς καιρὸς θὰ μοῦ χρειάζονται γιὰ νὰ σὰς τίς στείλω σὲ καλύτερη κατὰστασι. Σὰς στέλνω βιαστικὰ σιτάρι, σίκαλη, καλαμπόκι καὶ φτιάσατε τὸ ψωμί σὰς γλήγορα κι ὅτο εἶναι καιρὸς.

Ἐλέγαμε, ἀδέρφια, ὅτι οἱ ἄντρες δὲ φοβοῦνται τὴν πικρὴ ἀλήθεια, ἀλλὰ με ἀντρίκιο μάτι κατὰμουτρα τὴν κοιτᾶνε. Ελέγαμε ὅτι με τὸ νὰ κρύφουμε τὴν ἀσθένεια μας καὶ νὰ μὴν τὴ μαρτυροῦμε οὔτε στὸν ἑαυτὸ μας, μ' αὐτὸ καὶ δὲν τὴ γιὰτοῦ οἴμα, τὸ ἰναντίο τὴν ἀφίνομε νὰ χειροτερεύῃ καὶ στὸ τέλος πεθαίνουμε ἄδικα.

Στὰ ἔθνη καὶ στὰ θρησκευτικὰ μας πράγματα, τόσο μεγάλη δύναμη ἀπόχτησε καὶ τόσο τρεχούμενο ἔγινε, τόσο νομιμοποιήθηκε καὶ καθιερώθηκε το ψέμα, πού αὐτὸ τὴν βασιλεύει, καμκρώνει καὶ κράζει, σὰ νικητὴς πετεινός, ἐνῶ ἢ καημένη ἀλήθεια, σὰν τρομαγμένη χελώνα, ζαρωμένη μέσα στὸ καβούκι τῆς τολμᾶ δὲν τολμᾶ νὰ δεῖξῃ ἕνα ἄκρο τῆς μύτης τῆς.

Παρόμοια λόγια ἀπὸ μιὰς ἀρχῆς ἀκούτε ἀπ' τὸ στόμα μου, ἀδέρφια, κ' εἶναι λόγια πού βγαίνουν ἀπὸ μακρὴ πείρα τῶν πραγμάτων, ἀπὸ ἀγνὴ πέ... (Ἀκολουθεῖ)

ΚΑΠ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΔΙΑΟΛΟΣΚΟΡΠΙΣΜΑΤΑ

Ἐίτανε νύχτα, παγωνιά, κ' οἱ δρόμοι ἐρημωμένοι· μονάχοι μας στὴ σιγαλιὰ πηγαίναμε θλιμμένοι· χιόνι παντοῦ· μᾶς φώτιζε τὴν παγερὴ ἀσπρίλα τῆς τοῦ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, σὰν νεκρικὴ καντύλα. Ἐπρεμες ὄλη μ' ἔπιασαν τὰ κρύα σου χερσάκια σφιχτά. σὰ νὰ φοβώσανε μὴν τύχη καὶ σοῦ φύγω... Σοῦπα—τ' Ἀπρίλη μουραδιὰ τριγυρὸ σου ξανοίγω!—κι ἀκούμπησες στὰ στήθια μου τὰ μαῦρά σου μαλλιάκια καὶ σμίξαμε στὴν παγωνιά πρώτη βολὰ τὰ χεῖλια! Τὰ ρόδα τῆς ἀγάπης σου, τὰ δροσερὰ τριφύλλια, μαράθηκαν με τὸ φιλὶ καὶ σῶμεινε τὸ χιόνι, χιόνι μέσ' στὴν καρδοῦλα σου, ὅπου ποτὲς δὲ λυώνει!

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΣ

Ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία ὁ «Φοῖβος» - Ἀθήνα

ΑΓΙΣ ΘΕΟΣ:

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

- Ὁραῖος τόμος εἰ ἄν ἀπὸ 130 σελίδες, με τὰριστοურ-γῆματα τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν.
- Εἰκόνας τοῦ ζωγράφου Π. ΡΟΥΜΠΟΥ.—Πρόλογος τοῦ ἐκδότη.
- Ἑρμηνεῖα λέξεων.—Βιβλιογραφία.
- Κάθε ἀντίτυπο δρχ. 3. Ἐτυπωθήκαν καὶ 100 ἀριθμημένα σὲ χαρτὶ Ὀλλανδίας, καθένα δρχ. 5.

Παραγγελίες μαζί με ταχυδρ. ἐπιταγὴς:

Ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία ὁ «Φοῖβος»

1 Κλεισθίνη, Ἀθήνα

ἢ στὰ γραφεῖα τοῦ «ΝΟΥΜΑ», Ζήνωνος 2.

συχωρεμένος!.. Ἄν ὅμως αὐτὲς εἶναι οἱ ἀληθινὲς ἰδέες πού ἔχει γιὰ τὴν ποιητικὴ τέχνη τοῦ Παλαμά, τότε ἂς μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ τοῦ πῶ—καθὼς καὶ ὁ κ. Νιρβάνας στὸ Μιστριώτη—πὼς πρέπει νὰ μάθῃ Ἑλληνικά, γιὰτὶ ἔχει ἀνάγκη..

Θὰ μπορούτε κανέναν νάπαντήσῃ στὸν κύριο αὐτὸ ἂν στὴν Αἴγυπτο ὑπῆρχαν ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι θάκούγανε καὶ ἀντίθετες γνώμες κ' ἐφημερίδες πού θὰν τίς φιλοξενούσανε.

Ἐντούτοις ὅμως νομίζω πὼς κάποιος πρέπει νὰ πλερώσῃ στὸν τρανὸ ἱστορικὸ τὴν τιποτένια ὑβρη πού κάνει στὸ μεγαλύτερο ποιητὴ ἐνὸς ἔθνους, ὁ ὅποιος εὐτυχῶς στέκεται πολὺ ψηλά, γιὰ νὰ μὴν μπορούνε νὰ τὸν φτάνουνε μερικὲς ἀναντρες συκοφαντικὲς κάποιων κλασσικῶν ἐρειπίων...

Κάιρο, 26/7]09.

Με ὑπόληψη καὶ ἀγάπη
Θ. Ι. Ν.

Σημ. τοῦ «Νουμᾶ».—Μόνο γιὰ γέλιον γιὰ τὴ φίλε, ὅσα γράφει αὐτὸς ὁ κ. ἀφρόκριτο ὄλο τὸ φαί-γλώσσα καὶ γιὰ τὸν κ. Παλαμά. Ἄ γιὰ κλάματα, δρὸ ἄρθρο του ἕνα μέρος εἶναι μόνον γιὰ κλάματα, ἐκεῖ δηλ. πού μιλοῦντες ὁ κ. Κρέμος γιὰ τὸν «Ἔμνο εἰς τὴν Ἀθηνᾶν» γράφει: ἢ πινδαρίζουσα, πικιδεῖα διαρίζουσα ἤθελα νὰ εἶπω, ὡδὴ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν ἐνὸς μαλλιάρου Παλαμά!

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Φίλε μου Νουμᾶ,

Με μεγάλην εὐχαρίστηση θ' ἀπαντοῦσα στὰ ἐρωτήματα τοῦ κ. Π. Βατικμοῦ, καὶ θὰ τόκανα χωρὶς νὰ ἀπερῶ τα ὅσα ἀκούσατε ἀπὸ τὸν μετριοπαθοῦς. Δυστυχῶς ὅμως, μ' ὄλη τὴν καλὴ μου θέληση, δὲν μπορῶ γιὰ τὴ στιγμὴ νὰ τὸ ἐπεχειρήσω, γιὰτὶ ἔχω νὰ κάμω με ἄνθρωπο πού τὸ χεῖ βλῆ πείσμα νὰ μὴ καταλαβαῖν ὅσα τοῦ κοπανίζω, ὄχι μόνον, ἀλλὰ καὶ νὰ παραμορφῶν τὰ λόγια μου, γιὰ νὰ κερδίτῃ ἐπιστημονικὴ συζήτηση. Ἀπέναντι τὴς τῆς κωκοπιστίας, πού με περκατίνει «φοβούμενο τὸν κοινωνικὸν ἀγῶνα», μὴ θέλοντα τὴν ἐξέλιξη μόνο στὸν τόπο μας, ἀδεχόμενο ἐξέλιξη με τρόπο ἀλλοίωτικο παρὰ τὴν Εὐρώπη, καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλες παλαβομάρες, καὶ ἀπέναντι τῆς τῆς χολῆς πού καταπράσινε χρωματίζει τὰ κατεδατὰ του, εἶναι νομίζω δικαιολογημένη ἢ σιωπὴ μου.

Με πολλὴν ἀγάπη
Α. ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΣ

ΤΟ ΓΙΑΤΡΙΚΟ

Φίλε Νουμᾶ,

Χάρηκα πού εἶδα καὶ τὴν «Ἀκρόπολη» νὰ συμφωνοῦ μετὰ σοῦ. Τὸ φώναξες καὶ τὸ ξαναφώνηξες πὼς ἂν θελομε νὰ ξεβίχσομε τοὺς πολιτικούς μας νάλλαξομε χαβὰ, ἕνας τρόπος ὑπάρχει, νάκνηθομε δηλ. νὰ πλερώνομε πιά φόρους στὸ Δημόσιο. Καὶ νὰ, ἢ «Ἀκρόπολη» τῆς περκατμένης Κεραικῆς, στὸ τέταρτο ἄρθρο τῆς γιὰ τὸ ἀπὸς θὰ γίνετῃ ἢ εἰρηνικὴ ἰπανάστραση, τὸ ἴδιο προτείνει. Τὸ ἴδιο, λείει, κάμανε καὶ οἱ Ἑγγλεζοὶ στὰ 1832 καὶ πιτύχανε. Γιὰτὶ νὰ μὴν τὸ δοκιμάσομε καὶ μεῖς αὐτὸ τὸ γιὰτρίκο;

Δικός σου
ΡΑΓΙΑΣ